Олег Проців

Навіщо зайцю стоп сигнал, а мисливцю контрольна картка?

«Без бумашки ты – букашка, а з бумажкой человек» - це прислів'я залишилось актуальним для нашого суспільного життя з часів бувшого СРСР, як ріпяк втерлося у нашу свідомість. Не є винятком і мисливство, де різного виду довідками аж кишить. Звісно, певні види документів допомагають державному регулюванню мисливством відповідними механізмами цього регулювання. Але вони, перш за все, повинні ґрунтуватись на функціональності, логіці, коректності, соціальній направленості тощо. У мисливському господарстві таких документів мною нараховано девять позицій, а саме: посвідчення мисливця та його дублікат, контрольна картка обліку добутої дичини та порушень правил полювання та її дублікат, паспорт на собак мисливських порід, інших ловчих звірів, дозвіл на право проведення випробувань мисливських собак, дозвіл на право добування шкідливих тварин у немисливський сезон, дозвіл для селекційних та вибірково діагностичних відстрілів мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, дозволи на право добування мисливських тварин для наукових цілей, їх переселення, та збирання пташиних яєць на об′єктах природо-заповідного фонду. Слід сказати, що відповідно до п. 2 постанови Кабінету міністрів України від 5 грудня 2011р. «Про Реєстр адміністративних послуг», який ведеться Міністерством економічного розвитку і торгівлі, як адміністративні послуги зареєстровано лише видача посвідчення мисливця та його дублікат та контрольної картки обліку… та її дублікат. Адже критерії постанови Кабінету міністрів України від 17 липня 2009 року визначають, адміністративну послугу як «видачу ліцензій, дозволів та інших документів дозвільного характеру…».

Найбільш розповсюдженою адміністративною послугою є видача контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання.

Без цього документу відповідно до статті 14 ЗУ «Про мисливське господарство та полювання» не дозволяється полювати. Щороку з більш як 500 тис. мисливців України її міняють біля 300 тисяч. Отже ця адміністративна послуга є найбільш масовою з усіх адміністративних послуг у нашій державі.

Чим зумовлена така суперважливість цього документу? З назви документу ясно, що призначення даної адміністративної послуги повинно забезпечити органам державного управління дві функції: облік добутої дичини та облік порушень правил полювання.

Давайте тепер поговоримо про доцільність встановлення даної адміністративної послуги. Що стосується питання обліку добутої дичини за ліцензіями, то воно вирішується в спосіб, коли обов'язковою умовою проведення полювань є обов'язкова присутність представника мисливського господарства. Кожного тижня звіти про проведення полювання направляються в місцеві територіальні управління лісового та мисливського господарства. На пернату та хутрову дичину полювання відбувається за умови придбання відстрільної картки та без присутності працівника господарства. В цьому випадку точно підрахувати кількість голів добутої дичини за відстрільними картками, не перевищуючи дозволену для добування господарству кількість дичини, неможливо. Не вирішує цю проблему і картка обліку добутої дичини, адже вона обмінюється наприкінці кожного року, який практично збігається із закінченням сезону полювання, і то лише у випадку, якщо мисливець бажає і надалі продовжувати полювання. Більше того, норма примусової здачі контрольної картки обліку добутої дичини не прописана у жодному законі чи нормативно-правовому акті. Крім того, при сучасному стані комп'ютерного забезпечення організації мисливства, коли бази даних мисливців України не пов'язані між областями, із обліку випадають мисливці, які приїхали на полювання з інших областей, а враховуючи мобільність мисливців, ця цифра становить не менш як 10%. На мою думку, найліпшим механізмом державного регулювання обліку добутої

дичини є визначена державою процедура виготовлення, обліку, видачі відстрільних карток. На даний час, коли будь-яке мисливське господарство має можливість самостійно на ксероксі без обліку виготовляти та реалізовувати відстрільні картки, а держава не регулює цей процес, не слід сподіватись на достовірний облік добутої пернатої та хутрової дичини. Детальніше з пропозицією державного регулювання обігом відстрільних карток можна ознайомитись у статті «Нарис з історії мисливських афер» за липень 2012 року.

Що стосується іншої функції цієї адміністративної послуги, то нею, на думку законодавця, є облік порушень правил полювання. І цей папірець повинен запобігти браконьєрству, викрити личину зловмисника, створити «послужний список» його непривабливих справ. Крім того, посадові особи, які розглядають протоколи про порушення правил полювання, черпають з цієї картки інформацію про порушника. У випадку, коли браконьєр вчинив порушення повторно на протязі року, він підлягає жорсткішому покаранню. Але, як виявляється, законодавчо не визначена обов'язкова норма запису порушення правил полювання у картку обліку добутої дичини та порушень правил полювання. Більше того, через відсутність об'єднанної комп'ютерної бази даних мисливців не можливо прослідкувати мисливця на предмет порушення ним правил полювання в іншій області. Не вирішує це також питання обліку порушників правил полювання, які взагалі полюють із незареєстрованою зброєю й ніколи не бачили не лише посвідчення мисливця, а й контрольної картки… Ці категорії не любителів природи взагалі не можна ввести у базу даних порушників, і відповідно, ніхто не підрахує скільки разів у рік вони вчинили порушення. На мою думку, питання обліку порушень правил полювання є надуманим, так як кожне мисливське господарство зобов'язане вести пронумерований, прошнурований та пропечатаний журнал, у якому реєструються всі виявлені порушення правил полювання. Інформація про виявлені порушення щоквартально направляється в обласні управління лісового та мисливського господарства. Більше того, запроваджені навіть

статистичні звіти щодо обліку адміністративних правопорушень, які ґрунтуються зовсім не на контрольних картках…. Отже, облік порушень правил полювання відбувається на дійсно високому рівні і без використання механізму обігу контрольних карток..

Крім того, вартість сплати державного мита у сумі 1грн. 70 коп. за отримання контрольної картки.. практично не має суттєвого значення для наповнення бюджету, а лише створює незручності для мисливців. Адже мінімальна вартість банківських послуг при оплаті державного мита складає 2 грн., що перевищує вартість самого державного мита, що у більшій мірі сприяє збагаченню комерційних банків, ніж наповненню бюджету органів місцевого самоврядування. Більше того, посвідчення мисливця та контрольна картка добутої дичини видається територіальними органами Держлісагенства, які знаходяться в обласних центрах. Відповідно держмито поступає на рахунок обласних центрів, які фактично зовсім не причетні до мисливства, бо не мають мисливських угідь. Практично аналогічна ситуація спостерігається при сплаті за послугу у сумі 10 грн. за видачу контрольної картки обліку добутої дичини. А щоб провести процедуру обміну контрольної картки… мисливцю потрібно більше коштів, щоб доїхати з місця свого проживання до адміністративного органу, який уповноважений надавати дану адміністративну послугу, ніж ця послуга вартує.

Слід зазначити, що до функцій державного управління, належать регулюючі функції. З посвідченням мисливця та контрольної картки… в Україні не склалось. Якщо в інших країнах за допомогою видачі посвідчень мисливця регулюється чисельність мисливців, які допускаються до полювання, в Українському законодавстві така функція не передбачена. Не виправдала себе функція контрольної картки… у якості складової наповнення бюджету держави або органів місцевого самоврядування.

На даний час в Україні відбувається адміністративно-територіальна реформа, започаткована Президентом України. За його ініціативи у Верховну Раду внесено законопроект «Про адміністративні послуги». Планується

реформування надання адміністративних послуг з можливістю зменшення документів дозвільного характеру на 70%.

Хочу відмітити, що напрацьована мною парадигма вирішення проблеми державного регулювання надання адміністративних послуг у мисливстві, викладена у даній статті, базується на ряді власних наукових напрацювань у теоретико-методологічного напрямку в науковій галузі «Державне управління», які пройшли апробацію в Національній Академії державного управління при Президентові України.

Проців О.Р. Навіщо зайцеві стоп-сигнал, а мисливцеві-контрольна картка? Олег Проців// Полювання та риболовля. – 2012. – №9(131) липень. – С. 2